PITANJA IZ TEORIJSKOG DELA ISPITA ZA STICANJE VAZDUHOPLOVNIH DOZVOLA I OVLAŠĆENJA

Predmet:

ULA - Ljudske mogucnosti i ogranicenja

2011

NAPOMENA:

Prilikom polaganja ispita redosled ponuđenih odgovora će biti drugačiji.

Pregled pitanja:

- 1 Kako se kiseonik transportuje kroz telo?
  - 1. Crvenim krvnim zrncima u kombinaciji sa hemoglobinom
  - 2. Crvenim krvnim zrncima u kombinaciji sa azotom, hormonima i plazmom
  - 3. Crvenim krvnim zrncima u kombinaciji sa azotom i vodenom parom
  - 4. Crvenim krvnim zrncima u kombinaciji sa ugljen dioksidom
- 2 Koji je jedan od početnih znakova hipoksije?
  - 1. Loša procena
  - 2. Plava nijansa boje usana
  - 3. Bolovi u zglobovima
  - 4. Stomačne tegobe
- 3 Nivo ugljen dioksida u krvi je veći od normalnog. Mozak će:
  - 1. Ubrzati ritam disanja i puls
  - 2. Ubrzati puls a usporiti ritam disanja
  - 3. Usporiti ritam disanja i puls
  - 4. Usporiti puls a ubrzati ritam disanja
- 4 Faktori koji utiču na porast rizika od koronarne bolesti:
  - 1. Nasledni faktor, godine, prethodni kardiovaskularni problemi, povišen krvni pritisak, pušenje, povišeni holesterol, nedostatak fizičke aktivnosti, šećerna bolest
  - 2. Sportska aktivnost, nizak krvni pritisak, pušenje,
  - 3. Ishrana, fizička aktivnost, povrede koštanog sistema
  - 4. Povišeni holesterol, pušenje, ishrana
- 5. Izduvni gasovi kliipnog motora sadrže
  - 1. 9 puta više ugljenmonoksida od izduvnih gasova mlaznog motora
  - 2. 3 puta više ugljenmonoksida od izduvnih gasova mlaznog motora
  - 3. 2 puta manje ugljenmonoksida od izduvnih gasova mlaznog motora
  - 4. 3 puta manje ugljenmonoksida od izduvnih gasova mlaznog motora
- 6. Simptomi trovanja ugljenmonoksidom
  - 1. glavobolja, pogrešna opažanja, loše prosuđivanje, usporavanje disanja, gubitak snage, slabljenje pulsa, povraćanje.
  - 2. ubrzano disanje, znojenje, ubrzani puls
  - 3. glavobolja, ubrzano disanje, znojenje, ubrzani puls
  - 4. bolovi u mišićima, znojenje, ubrzani puls, glavobolja
- 7. Postupak u slučaju trovanja ugljenmonoksidom
  - 1. isključiti grejanje kabine, ugasiti cigarete, povećati dotok svežeg vazduha, sleteti što pre
  - 2. uključiti grejanje kabine, povećati dotok svežeg vazduha, smanjiti broj obrtaja motora
  - uključiti grejanje kabine i karburatora, povećati dotok svežeg vazduha, povećati broj obrtaja motora.
  - 4. povećati dotok svežeg vazduha, smanjiti broj obrtaja motora, nastaviti let do odredišta

- 8. Opasnost od trovanja ugljenmonoksidom se povećava zbog osobine ovog gasa da se mnogo brže vezuje za hemoglobin od kiseonika i to:
  - 1. 200-250 puta brže
  - 2. 20-30- puta brže
  - 3. 50-100 puta brže
  - 4. 5-10 puta brže
- 9. Nakon davanja krvi, pilot ne sme leteti 24 časa:
  - 1. Tačno
  - 2. Netačno
- 10. Hipertenzija je?
  - 1. Visok krvni pritisak
  - 2. Ubrzani puls
  - 3. Nizak krvni pritisak
  - 4. Usporeni puls
- 11. Hipotenzija je?
  - 1. Nizak krvni pritisak
  - 2. Ubrzani puls
  - 3. Visok krvni pritisak
  - 4. Usporeni puls
- 12 Normalni krvni pritisak kod mlađih, zdravih osoba je
  - 1. 120/80
  - 2. 100/60
  - 3. 150/80
  - 4. 140/80
- 13. Osobe koje imaju krvni pritisak jednak ili viši od ...... Smatraju se nesposobnim za obavljanje letenja:
  - 1. 160/95
  - 2. 150/90
  - 3. 140/90
  - 4. 155/85
- 14. Nizak krvni pritisak može voditi ka:
  - 1. Smanjenoj otpornosti na G opterećenja
  - 2. Upali grla
  - 3. Niskoj temperaturi tela
  - 4. Srčanom udaru
- 15 Koji je sastav atmosfere?
  - 1. Kiseonik 21%, Azot 78%, ostali gasovi 1%
  - 2. Kiseonik 22%, Azot 77%, ostali gasovi 1%
  - 3. Kiseonik 22%, Azot 78%, ostali gasovi 2%
  - 4. Kiseonik 22%, Azot 76%, ostali gasovi 1%
- 16 Koji je procenat kiseonika u atmosferi na 4000m?
  - 1. 21%
  - 2. 19%
  - 3. 23%
  - 4. 17%

- 17 Pilot je ronio preko dubine od 30 ft. Da li ima ikakvih ograničenja za nju/njega u letenju?
  - 1. Zabrana letenja u toku 24 sata.
  - 2. Ne
  - 3. Zabrana letenja 12. sati plus 30. minuta za svakih 10 ft ispod dubine od 30. ft
  - 4. Zabrana letenja u toku 6. sati
- 18. Pilot je (na dah) ronio preko dubine od 10m (30 ft.) Da li ima ikakvih ograničenja za nju/njega u letenju?
  - 1. Zabrana letenja 12.
  - 2. Ne
  - 3. Zabrana letenja u toku 8 sati
  - 4. Zabrana letenja u toku 6. sati
- 19. Koje čulo je najvažnije za prostornu orijentaciju
  - 1. Vid
  - 2. Sluh
  - 3. Osećaj na mišićima
  - 4. Miris
- 20. Ukoliko vazduhoplov ubrzava, šta otoliti u indiciraju mozgu:
- 1. da vazduhoplov penje, osećanje će biti pojačano indikacijom penjanja na veštačkom horizontu
- 2. da vazduhoplov ponire, osećanje će biti pojačano indikacijom poniranja na veštačkom horizontu
- 3. da vazduhoplov penje i ide u penjući zaokret. Osećanje će biti pojačano indikacijom pokazivača skretanja i avio horizonta.
  - 4. da vazduhoplov ide u zaokret. Osećanje će biti pojačano indikacijom pokazivača skretanja
- 21. Vestibularni sistem otkriva ..... ubrzanje
  - 1. ugaono i pravolinijsko
  - 2. pravolinijsko
  - 3. ugaono
  - 4. g-ubrzanje
- 22 Spoljnje, srednje i unutrašnje uvo je ispunjeno sa:
  - 1. Vazduh-Vazduh- Tečnost
  - 2. Tečnost-Vazduh- Vazduh
  - 3. Vazduh-Tečnost- Tečnost
  - 4. Tečnost-Tečnost -Vazduh
- 23 Poruke se šalju u nervni sistem na sledeći način:
  - 1. Električno i Hemijski
  - 2. Biološki
  - 3. Hemijski
  - 4. Električno
- 24 Koji deo oka usmerava i fokusira najviše svetla?
  - 1. Korona
  - 2. Zenica
  - 3. Mrežnica
  - 4. Sočivo

- 25 Gde je "Slepa Tačka"?
  - 1. Na ulasku u optički nerv
  - 2. Na centralnom vidu
  - 3. Na kraju sočiva
  - 4. Na šarenici oka
- 26 Da li nedostatak kiseonika utiče na vid?
  - 1. Da
  - 2. Zavisi od zdravlja pojedinca
  - 3. Ne
  - 4. Ponekad
- 27 Da li slepoća za boje utiče na oštrinu vida?
  - 1. Ne
  - 2. Da
- 28. Za zaštitu od jarke sunčane svetlosti preporučuju se naočare sa stepenom apsorpcijje od:
  - 1.85%
  - 2.75%
  - 3.90%
  - 4.80%
- 29. Koji deo svetlosnog spektra treba da filtriraju naočare za zaštitu od sunca:
  - 1. plavog i UV
  - 2. crvenog i UV
  - 3. intenzivnu svetlost
  - 4. UV
- 30 Koji faktori utiču na noćni vid:
  - 1. Godine, alkohol, visina, pušenje
  - 2. Godine, visina, svetla instrumenata, pušenje
  - 3. Svetla instrumenata, alkohol, visina i pušenje
  - 4. Godine, alkohol, visina i svetlost instrumenata
- 31. Ukoliko je čovek visok 2 metra i težak 80 kg koliki mu je BMI (Body mass index- indeks telesne mase)
  - 1.20
  - 2. 22
  - 3.18
  - 4. 25
- 32 Koliki je nedeljni nivo konzumiranja alkohola koji može izazvati fiziološka oštećenja?
  - 1. Konzumiranje 21 jedinice za muškarce i 14 jedinica za žene
  - 2. Konzumiranje 21 jedinice za muškarce i 17 jedinica za žene
  - 3. Konzumiranje 24 jedinica za muškarce i 14 jedinica za žene
  - 4. Konzumiranje 28 jedinica za muškarce i 14 jedinica za žene
- 33 Do kog nivoa telo može izdvojiti alkohol iz sistema?
  - 1. Približno 1 jedinica po satu.
  - 2. Približno 2,5 jedinice po satu
  - 3. Približno 2 jedinice po satu
  - 4 Približno 1,5 jedinica po satu

- 34 Koje je apsolutno minimalno vreme kada pilot ne sme da pije malu količinu alkohola pre letenja?
  - 1. 8 sati ali to zavisi od količine alkohola koji je bio konzumiran
  - 2. 24 sata ali to zavisi od količine alkohola koji je bio konzumiran
  - 3. 12 sati ali to zavisi od količine alkohola koji je bio konzumiran
  - 4. 6 sati ali to zavisi od količine alkohola koji je bio konzumiran
- 35 Ljudsko telo može kratkotrajno da izdrži maksimalnu G silu i:
  - 1 25 G vertikalno
  - 2. 45 G vertikalno
  - 3. 20 G vertikalno
  - 4. 15 G vertikalno
- 36 Najčešći uzrok nesposobnosti u letu je:
  - 1. Stomačne tegobe (upala digestivnog trakta)
  - 2. Srčani udar
  - 3. Grip/Influenca
  - 4. Prehlada
- 37 Trovanje hranom daje efekte posle.....konzumiranja pokvarane hrane
  - 1. 90 min.
  - 2. 240 min.
  - 3. 120 min.
  - 4. 30 min.
- 38. Koliko je vežbanja dovoljno da se smanji rizik od koronarne bolesti:
  - 1. Rredovno vežbanje i dizanje pulsa za 100% u trajanju od 20 minuta 3 puta nedeljno
  - 2. Aktivnosti u kojima se podiže puls za 100% u trajanju od 20 minuta 2 puta nedeljno
  - 3. Aktivnosti u kojima se podiže puls za 50% u trajanju od 10 minuta 2 puta nedeljno
  - 4. Aktivnosti u kojima se podiže puls za 50% u trajanju od 20 minuta 3 puta nedeljno
- 39. Sposobnosti pilota mogu biti umanjene konzumiranjem kofeina iznad ...... mg i pilot ne bi trebalo da pređe dnevnu količinu kofeina približno .....:
  - 1. 200, 200-600
  - 2. 100, 100-500
  - 3, 200, 250-300
  - 4. 100, 100-900
- 40. Pošto je jednom uspešno prebrodio stresnu situaciju, kako će lice reagovati u istoj ili sličnoj situaciji u drugoj prilici
  - 1. Ostiće više samopouzdanja istoga ce će stres smanjiti
  - 2. Neće biti većih razlike u načinu reakcije
  - 3. Znaće šta je to što nastupaka, sa kakvim posledicama što će dovesti do povećanja stresa
  - 4. Ponašanje zavisi od osobina pojedinca
- 41 Kako veliko uzbuđenje utiče na ljudske sposobnosti?
  - 1. Pogoršavaju se
  - 2. Malo će se razlikovati
  - 3. To će zavisiti od pojedinca
  - 4. Popravljaju se
- 42. Uloga "simpatičkog" nervnog sistema je:
  - 1. Da pripremi organizam za aktivnost "bori se ili beži"
  - 2. Da kontroliše uticaj adrenalina
  - 3. Da kontroliše emoconalni odgovor u uslovima stresne situacije
  - 4. Da povrati organizam nakon sindroma "bori se ili beži"

- 43. Uloga "parasimptičkog" nervnog sistema je:
  - 1. Da produži mobilizaciju organizma i vrati telo u normalno stanje nakon sindroma "bori se ili beži"
  - 2. Da pripremi organizam za situaciju "bori se ili beži"
  - 3. Da kontroliše emoconalni odgovor u uslovima stresne situacije
  - 4. Da upućuje adrenalin u određene organe tela
- 44 Koji stresor će izazvati najviše stresa?
  - 1. Smrt supružnika, partnera ili deteta
  - 2. Razvod braka
  - 3. Smrt člana porodice
  - 4. Međusobni uticaj kuća /posao
- 45. Stres faktori su:
  - 1. Kumulativni
  - 2. Ne-kumulativni
  - 3. Stresne reakcije
  - 4. Stresne posledice
- 46. Dodatni stresni faktor može biti:
  - 1. Nedostatak vremena
  - 2. Homeostaza
  - 3. Simpatitički sistem
  - 4- Parasimpatički sistem
- 47. Ugodna temperatura za većinu normalno obučenih ljudi je :
  - 1. 20 stepeni C
  - 2. 30 stepeni C
  - 3. 15 stepeni C
  - 4. 25 stepeni C
- 48 Prijatna vlažnost za većinu nornalno obučenih ljudi je :
  - 1. 40% 60%
  - 2. 20% 50%
  - 3. 30% 40%
  - 4. 40% 50%
- 49. Šta jeste "koktel-party" efekat
  - 1. Sposobnost da se čuje, na primer, svoje sopstveno ime ili pozivni znak, dok ste koncentrisani na nešto drugo
  - 2. Sposobnost da podelite pažnju u uslovima kada na vas deluju različiti stimulansi
  - 3. Sposobnost da podelite pažnju u uslovima kada na vas deluju različiti stresori
  - 4. Sposobnost da podelite pažnju u uslovima buke
- 50. Na čemu je zasnovan naš model sveta koga opažamo:
  - 1. na našem iskustvu i učenju
  - 2. na našem iskustvu i osećanju
  - 3. na našem opažanju okruženja
  - 4. svaka osoba je različita i mentalni modeli su različiti

- 51. Koje su dve vrste pažnje
  - 1. Selektivna i podeljena
  - 2. Intuitivna i bihevioralna
  - 3. Kognitivna i intuitivna
  - 4. Podeljena i intuitivna
- 52. Svesnost situacije je:
  - 1. Proces koji omogućava da pilot održava precizan model situacije u okruženju
  - 2. Proces koji omogućava da pilot održava precizan model situacije van kabine aviona
  - 3. Proces koji omogućava da pilot održava precizan model situacije u kabini
  - 4. Proces koji omogućava da pilot održava jasnu situaciju u odnosu na prostor za sletanje
- 53 Greške mogu nastupiti kada pilot veruje da je bezbedno da odstupi od priloženih procedura:
  - 1. Tačno
  - 2. Tačno u nekim uslovima
  - 3. Pogrešno u nekim uslovima
  - 4. Pogrešno
- 54. Među najvažnijim činiocima koji mogu da utiču sa svesnost situacije su:
  - 1. Nadanja, želje i očekivanja
  - 2. Vremenski uslovi
  - 3. Loš izgled instrumenata
  - 4. Nesuglasice članova posade
- 55 Ako je pista nagnuta na dole, kakav to ima uticaj na pilotski prilaz:
  - 1. Verovatno je da će biti visok
  - 2. Verovatno je da će imati preveliku brzinu
  - 3. Verovatno je da će imati premalu brzinu
  - 4. Verovatno je da će biti nizak
- 56 Ako je pista nagnuta na gore, kakav to ima uticaj na pilotski prilaz
  - 1. Verovatno je da će biti nizak
  - 2. Verovatno je da će imati preveliku brzinu
  - 3. Verovatno je da će imati premalu brzinu
  - 4. Verovatno je da će biti visok
- 57. Prilaz na manje poznati aerodrom ili letilište koje ima užu sletnu stazu od uobičajene može stvoriti utisak da je:
  - 1. Visina prilaza veća od stvarne
  - 2. Brzina prilaza veća od zahtevane
  - 3. Brzina prilaza manja od zahtevane
  - 4. Visina prilaza manja od stvarne
- 58. Prilaz na manje poznati aerodrom ili letilište koje ima širu sletnu stazu od uobičajene može stvoriti utisak da je:
  - 1. Visina prilaza manja od stvarne
  - 2. Brzina prilaza veća od zahtevane
  - 3. Brzina prilaza manja od zahtevane
  - 4. Visina prilaza veća od stvarne

- 59 Kako će vizuelno izgledati dolazeći avion na istoj liniji kursa?
- 1. Neće biti relativnog pomeranja aviona i on će izgledati veoma mali do nekoliko sekundi pre sudara
- 2. Neće biti relativnog pomeranja aviona i on će izgledati veoma mali do nekoliko sekundi pre bliskog mimoilaženja
- 3. Neće biti relativnog pomeranja aviona i on će izgledati veoma mali do nekoliko sekundi pre no što prođe iznad
- 4. Neće biti relativnog pomeranja aviona i on će izgledati veoma mali do nekoliko sekundi pre no što prođe na većoj udaljenosti
- 60. Kako slaba vidljivost može da utiče na procenu prilaza:
  - 1. Udaljenost od piste može izgledati veća od stvarne
  - 2. Udaljenost od piste može izgledati manja od stvarne
  - 3. Udaljenost može izgledati manja zbog prelamanja svetlosti kroz stakla kabine
  - 4. Udaljenost može izgledati veća zbog efekta iluzija prelamanja svetla kroz stakla kabine
- 61. U kojoj situaciji je najmanje verovatno da će se javiti iluzije tokom leta
  - 1. Kada postoji termika vedrog vremena
  - 2. Tokom leta u oblacima, u sumrak i noću
  - 3. Kod brišućeg leta iznad vode
  - 4. Kada postoji hroničan zamor i potreba za snom
- 62. Kada se vrši osmatranje prostora, isto se vrši u segmentima od:
  - 1. 10 stepeni
  - 2. 20 stepeni
  - 3. 25 stepeni
  - 4. 15 stepeni
- 63.. Vidne iluzije nastaju kao posledica:
  - 1. Lažnih opažanja
  - 2. Neopažanja nadražaja
  - 3. Neprepoznavanja nadražaja
  - 4. Nepažnje
- 64 Lažni osećaji nastaju kao posledica:
  - 1. Lažnih opažaja
  - 2. Prekomerne koncentracije
  - 3. Neprepoznavanja nadražaja
  - 4. Neopažanja nadražaja
- 65 Dva oblika zamora su:
  - 1. Kratkoročni i hronični
  - 2. Mentalni i fiziološki
  - 3. Psihološki i fiziološki
  - 4. Klinički i situacionalni
- 66. Kako alkohol utiče na san
  - 1. Može izazvati san, ali će usloviti značajno skraćenje REM faze i dužinu sna
  - 2. Male količine alkohola doprinose opušťanju tela pre spavanja i stoga pojačavaju san
  - 3. Produžava REM fazu i dužinu sna
  - 4. Nema značajnog uticaja na trajanje i kvalitet sna
- 67. Sposobnosti pilota koji nije dovoljno spavao sa porastom visine će:
  - 1. Opasti
  - 2. Neće se menjati
  - 3. Ponekad će se menjati
  - 4. U nekim okolnostima će doći do opadanja sposobnosti

- 68. Svaka dva sata budnosti zahteva:
  - 1. 1 sat sna
  - 2. 2 sata sna
  - 3. 05 h sna
  - 4.1,5 h sna
- 69. Dehidratacija nastaje zbog:
  - 1. Gubitka telesne tečnosti
  - 2. Unošewa velikih količina tečnosti
  - 3. Dužeg boravka na visinama do 3000 m.
  - 4. Dužeg boravka na visinama do 1500m.
- 70. Radi nadoknade tečnosti u organizmu nije dobro unositi:
  - 1. Kafu i čaj
  - 2. Običnu vodu
  - 3. Guste sokove
  - 4. Mineralnu vodu
- 71. Ubrzanje se naziva pozitivno ako sila ubrzanja deluje u pravcu:
  - 1. Nogu
  - 2. Kroz telo unazad
  - 3. Kroz telo bočno
  - 4. Glave
- 72. Pozitivno ubrzanje se javlja prilikom:
  - 1. Oštrog zaokreta
  - 2. Pravolinijskog leta
  - 3. Kočenja
  - 4. Poniranja
- 73. Na koje organe tela ubrzanje najviše direktno utiče.
  - 1. Krvotok
  - 2. Srce
  - 3. Oči
  - 4. Mozak
- 74. Gubitak svesti se javlja kada ubrzanje traje neko vreme i veće je od:
  - 1. 4g
  - 2. 3g
  - 3. 2g
  - 1.1g
- 75. Zbog čega se prilikom ubrzanja javlja gubitak svesti
  - 1. Zbog nedovoljnog priticanja krvi u mozak
  - 2. Zbog poremećaja rada srca kod ubrzanja
  - 3. Zbog zamračenja vida
  - 4. Zbog povećanog priliva krvi u mozak
- 76. Kod koje evolucije se javlja negativno ubrzanje
  - 1. Prednji luping
  - 2. Kovit
  - 3. Luping
  - 4. Oštri zaokret

- 77. Zbog mogućih sporetdnih efekata, piloti ne treba da koriste lekove protiv vazdušne bolesti
  - 1. Tačno
  - 2. Netačno
  - 3. Zavisi od vrste leka
  - 4. Zavisi od uzete količine
- 78. Letenje ne zahteva snagu, ali zahteva dobru filizčku kondiciju:
  - 1. Tačno
  - 2. Samo kod dužih letova
  - 3. Samo prilikom letenja na većim visinama
  - 4. Netačno
- 79. Hroničan zamor koji je opasan u letenju je:
  - 1. Iscrpljenost organizma posle dugotrajnih aktivnosti i letenja
  - 2. Zamor koji prolazi tokom dobrog noćnog odmora
  - 3. Normalna fiziološka pojava
  - 4. Često prisutan prilikom fizičkih, sportskih aktivnosti
- 80. Kod pojave hroničnog zamora u letenju, šta od navedenog nije tačno:
  - 1.Smirenost tokom izvršenja zadatka
  - 2. Pojava grešaka nepažnje
  - 3. Potreba većih stimulansa nego obično za dobijanje odgovarajućih reakcija
  - 4. Previđanje važnih elemenata u zadatku
- 81. Samodisciplina je suštinska osobina "idealnog" pilota:
  - 1. Da
  - 2. Ne

Pregled tačnih odgovora:

Tačni odgovori u svim pitanjima su pod A